

Yazılar:

GRAFİK TASARIMCILAR MESLEK KURULUŞU

AGI artık daha açık

Patrick Burgoyne

Creative Review, Eylül 2013

Çeviri: Leyla Tonguç Basmacı

1952’de seçkin bir grafik tasarımcı kulübü olarak oluşturulan Alliance Graphique Internationale üyeleriyle birlikte yaşlandı. Ama AGI Açık Konferansı’nı ilk defa Londra’ya getirmekle kalmıyor, yeni yüzlerle tazelandı ve canlandı.

Uluslararası Grafik Tasarım Birliği’nin [Alliance Graphique Internationale – AGI] 26. yıllık kongresi 1978’de Oxford’da düzenlendi. Kongreyi düzenleyenlerin daktiloda yazdığı katılımcı listesi Avrupa grafik tasarımı alanında *Kim Kimdir*’den çıkmış gibidir: Sayın W. Crouwel, Sayın A. Fletcher, Sayın F. Henrion ve Sayın J. Müller-Brockmann, seçkin grafik tasarımcılardan oluşan bu uluslararası kulübün yıllık toplantısına katılanların arasında yer aldı.

AGI 1951’de kuruldu. İkinci Dünya Savaşı, Avrupa’da yeni

doğmakta olan grafik tasarım alanında çalışanlar arasındaki gayri resmi iletişim ağlarının kopmasına neden olmuştu. AGI’nın kurucu babaları (İsviçreli Donald Brun ve Fritz Bühler ile Fransız Jean Colin, Jacques Nathan Garamond ve Jean Picart le Doux) bu kurumu ulusal ve kültürel sınırları aşarak ortak ilgi alanlarını ve dostlukları paylaşmanın bir yolu olarak tasavvur etti. 1952’de Alliance Graphique Internationale Paris’te, 10 ülkeden 65 üyeye kuruldu. 1978’de üye olduğundan beri AGI’da çeşitli görevlerde yer almış olan Hollandalı grafik tasarımcı Ben Bos, AGI’nın amacını şöyle tarif eder: “Dünyanın belli başlı grafik tasarımcılarını ve grafik sanatçılarını bir araya getirmek. Bu seçkin kulüp, benzer düşüncede olanlar için dostluk ve karşılıklı saygı içinde beraber zaman geçirme imkânı sağlar, hatta bu kadar kuşkucu bir dünyada güven aşılar”.

AGI’nın ilk kongrelerinin anlatımları, apaçık bir ahlaki misyonu olan ağırbaşlı bir organizasyona işaret eder. Tasarımın “geleceğin insan toplumuna katkıda bulunacağı” umuluyordu. 1960’ta düzenlenen kongrede, tasarımcıların “serbest sanatçılar veya belli bir sorunu çözmesi beklenen bilim insanlarıyla aynı kefeye konması” gerekip gerekmediği meselesi ele alınır ve “bu meselenin derinlemesine incelenmesine” karar verilir. Üyeler, “Tasarımcılar sadece

1977’de Venedik’te düzenlenen kongreye katılanlar arasında Willy Fleckhaus (soldan ikinci), Herb Lubalin ve Lou Dorfsman (soldan üçüncü ve dördüncü) ve Mervyn Kurlansky (en sağda) vardır.

propaganda ‘sözcüleri’ midir?” gibi konuları tartışırlar. 1968’de Heinrich “Heiri” Steiner “görevimiz, bizim katılımımız olmadan sıkıcı ve boş olacak olan bir dünyaya düzen ve güzellik getirmektir” der.

Ama Bos’un her yıl düzenlenen kongrelerle ilgili anlattıklarından, 1960’lardaki ve 1970’lerin başlarındaki idealizmin 1980’lerin başlarında yerini daha rahat, daha kulüp benzeri bir ortama bıraktığı görülür. Kongreler önemli meseleler konusunda derin tartışmalar yerine, şık ziyafetlerle ve kendilerini övmekle, üyelerin eğlence olsun diye düzenlediği şapka tasarımı yarışmalarıyla ve yemek kitabı tasarımlarıyla geçer. Bos’a göre 1995’e gelindiğinde “AGI, kendini beğenmiş, kendini üstün gören oldukça yaşlı üyelerin kalesine dönüşmek üzereydi”.

Pentagram’ın ortaklarından Paula Scher AGI’ya ilk defa 20’li yaşlarında, üye olarak değil de, kendinden 17 yaş büyük olan kocası Seymour Chwast’a eşlik etmek için gitmiş. Bu konuda şöyle diyor: “Orada gördüklerim, hepsi Seymour yaşlarında, çok ünlü, çok güçlü bir grup insandı. Sonra, 40 veya 41 yaşındayken ben de üye oldum [1993’te], ama diğer herkes hâlâ Seymour’la yaşıttı!”

Scher şöyle devam ediyor: “Ya değişecekti, ya da ortadan kalkacaktı. Genç kuşak tasarımcılar AGI’a katılmak istemiyordu. Tasarımın farklı alanlarında faal olan, ilham veren veya çeşitli şekillerde etkili olan insanları bilgi paylaşmak amacıyla bir araya getirmek, birbirini etkilemek, genç tasarımcılar için daha heyecan verici ilham kaynakları teşkil etmek şeklindeki orijinal hedefi yeniden canlandırmanın zamanı gelmişti. Aslında AGI’nın hedefi buydu: tasarımcıların düzeyini yükseltmek, eğitmek ve onlara ilham sağlamak”.

Yüzyılın başından beri AGI’nın üyelik profili giderek gençleşti. Matt Pyke, Jan Wilker, Hjalti Karlsson, Marion Deuchars ve Marian Bantjes

gibi tasarımcılar, AGI üyeliğini geçerli ve değerli olarak gören daha genç kuşağı temsil ediyor.

Deuchars bu konuda şöyle diyor: “Bence AGI son 10 yıldır sessiz reformlar yürütüyor. İlk üyelerin çoğu ya öldü, ya da yaşlandı. Bir kulüp sadece şanlı geçmişinin anısıyla varlığını sürdüremez ve bence AGI bunun tamamıyla farkında. Artık üyeler daha genç ve daha büyük çeşitlilik gösteriyor; üyelik kategorileri daha geniş”.

AGI üyeliği sadece davet üzerine gerçekleşir. Her yıl her ülke tarafından önerilen yeni adaylar, çalışmalarından seçmeleri üyelik komitesine sunar. Üyelik başvurularının hepsi kabul edilmez – hatta çok ünlü bir Hollanda stüdyosunun iki kez reddedildiği söylenir. Scher, müstakbel üyelerin stilleri veya sanatları değil, meslek üzerindeki etkileri açısından değerlendirildiğini söyler. “Değerlendirmede bulunmak zordur, ama bunun çeşitli yolları vardır. Eğer birisi bir illüstratör ise, benzer işler yaratan başka kişileri etkilemiş olan çalışmalarını gerçekleştiren kişi midir? Başka bir deyişle bir grubun

Hans Schleger, Will Sandberg ve Walter Herdeg 1962’de Amsterdam’da düzenlenen AGI kongresi ve sergisinde.

AGI üyeleri Hugo Wetli, Celestino Piatti, Kurt Wirth ve Josef Müller-Brockmann.

1952’de Londra’da düzenlenen AGI kongresinde organizasyonun kurucu babaları ve yeni üyeleri ilk defa bir araya geldiler. Resimde yer alanlar arasında Nathan Garamond, Jean Colin, Heiri Steiner, Ashley Havinden ve Hans Schleger vardır.

üyelerinden herhangi birini değil, bir fikrin asıl kaynağını istiyoruz”.

Deuchars bu süreci şöyle anlatır: “Margaret Calvert beni AGI üyeliğine aday göstermiş. Normal prosedür böyle. İngiliz üye grubundan birisi bir aday önerir. Müstakbel aday işlerinden seçmeler sunar (10 büyük proje ve önemli işler isteniyor, şahsi/yayımlanmamış işler kabul edilmiyor). İngiliz üyeler bu seçmeleri değerlendirirler ve önerilen işler yeterince etkileyiciyse, uluslararası komiteye sunulmalarına karar verilir. Bana İngiliz adaylar arasına kabul edilmiş olmamın bir sonraki aşamaya kabul edileceğim anlamına gelmediği söylendi (gerçi bence bu kadarı bile bayağı büyük bir başarıydı, çünkü İngilizleri memnun etmek kolay değildir!). Bazı üyelerin kabul edilene kadar üç defa başvurduğunu duydum. İşlerin uluslararası komite tarafından seçilme aşaması çok zorlayıcı. Bir ülkede takdir gören işler bazen başka bir ülkede hiçbir etki yaratmaz. İşleriniz kültürel farklılıkları ve zevkleri aşmayı başarırsa bu sınavdan geçer”.

Günümüzde kısmen genç üyelerden de oluşan uluslararası komite tarafından gerçekleştirilen nihai seçim sonucunda ortaya çıkan başarılı adayların isimleri, her yıl düzenlenen kongrenin sonunda okunur.

Londra merkezli North adlı tasarım stüdyosundan Sean Perkins’e göre AGI üyeliği, ödül almaya kıyasla işlerinin daha anlamlı bir şekilde takdir edilmesi anlamına geliyor. “Kurumsal kimlik işleri [North’un uzmanlık

alanı] genelde ödüllere değer görülmez, çünkü insanlar bir işi stratejik açıdan neden yaptığınızı anlamaz”. Ona göre AGI süreci “yaptıklarımızın anlaşılması ve işlerimize saygı duyulması” temelinde bir işin “doğru şekilde değerlendirilmesini” sağlar. Çoğu grafik tasarımcı bir kulübe üye olmak istemez; ben de D&AD gibi şeylerden köşe bucak kaçırım. Ama AGI’ya sadece gerçekten başarılıysanız davet edilirsiniz. Ben üye olmaktan çok mutlu oldum”.

Perkins şöyle devam ediyor: “AGI’nın varlığından her zaman haberdardım, ama benim için Rand, Glaser ve Crouwel demekti, grafik tasarımının en büyük isimlerinden oluşurdu, ama günümüzde fazla geçerliliği yoktu”. Sonra dünya çapında arkadaşlarının ve saygı duyduğu meslektaşlarının AGI’ya katılmakta olduğunu görmüş. “Geçen sene Hong Kong’ta düzenlenen kongreye gittim, harika bir şeydi. Katıldığım başka herhangi bir tasarım etkinliğinden çok daha fazla zevk aldım. Bu kadar çok büyük tasarımcıyı dinleme fırsatını başka nerede yakalayabilirim ki? Bence işin en ilginç tarafı, Çinli üyelerin siyasi meselelerle ve ticari zorluklarla nasıl başa çıktıklarıydı, bir de Japon üyelerle tanışmak müthişti. Kitaplarda yer alan çalışmalarını görüyoruz, ama o noktaya nasıl ulaştıklarını, ne gibi meselelerle karşı karşıya kaldıklarını bilmiyoruz”.

Günümüzde AGI’nın ABD bölümünün başkanı olan Wilker, üye olması için kendisiyle ilk temas edildiği anı hatırlıyor: “İlk tepkim,

‘harika, ama yerleşik düzenin bir parçası olmam için biraz erken değil mi?’ oldu. Bir parçası olduğuma inandığım sağlam muhalif ve yerleşik düzen karşıtı konumumu bırakmaya hazır değildim. Ama sonra AGI üyeliğini tamamıyla benimsedim ve beni kabul ettikleri için de müteşekkirim. Üye olalı birkaç yıl oldu (Wilker ile ortağı Karlsson 2009’da katıldı) ve AGI’ya, kolaylıkla arkadaşlık kurulan, grafik tasarıma şu veya bu şekilde büyük önem veren insanlarla zaman geçirebileceğim bir yer olarak büyük değer veriyorum. Ortak noktaları, neredeyse her gün yaptığımız bu işe kendilerini adanmış olan sıcakkanlı ve iyimser bir topluluk bu”.

Üç yıldır AGI’nın başkanı olup görevini yayıncı Lars Muller’e yeni devretmiş olan Scher, AGI üyeliği konusunda daha spesifik bir değerlendirme sunuyor: “Benim birçok açıdan işime yaradı; bazıları şahsi, bazıları mesleki nedenler. Şahsi anlamda Fransa’dan bir sürü kadın arkadaş edindim. Bu benim için çok önemliydi; çalışmalarını beğendiğim ve başka türlü tanışma fırsatımın olmayacağı birçok kadın tasarımcıyla tanışmak hayatıma büyük bir zenginlik kattı. Bir şeyleri paylaşabilme imkânı çok önemlidir. Profesyonel açıdan belli bir ekonomide işlerin nasıl işlediğini ve tasarım işlerinin bağlamını bilmek ilginç oluyor. Örneğin Fransız kadın arkadaşlarımdan hepsi kültür alanında çalışıyor. Fransa’nın sosyalist yapısından dolayı ticari işler yapamıyorlar. Bir yandan yapabilecekleri işler ve kazanabilecekleri para sınırlı, ama

diğer yandan yaptıkları işler şaşırtıcı, sıra dışı ve Amerika Birleşik Devletleri’nden kaynaklanan işlerden çok daha yenilikçi. Kültürlerin ve hükümetlerin tasarım ürünleri üzerindeki etkisinin kıyaslanması ilginç bir vaka analizi oluşturuyor”.

Scher AGI’nın, ABD’li tasarımcıların saygı duyduğu bir kurum anlamında bayrağı AIGA’dan devraldığına inanıyor. “AIGA tamamıyla profesyonel bir kuruma dönüştü; mesele artık tasarımın düzeyini yükseltmek değil, onu iş dünyasına dahil olan ciddi bir mesleğe çevirmek. Eskiden genç tasarımcılar AIGA içerisinde faal olmak isterdi, ama şimdi AGI’da olmak istiyorlar çünkü orada daha iyi tasarımcılar var. Meslektaşlarının olduğu yerde olmak istiyorlar. AGI her şeyden önce bir sosyal paylaşım yeridir. Başka insanlarla ilişkiler kuruyorsunuz, onlar da şehrinize geldikleri zaman sizinle bağlantı kuruyorlar; Barselona’ya gidersem bütün İspanyol üyelerle görüşüyorum – bu harika bir şey”.

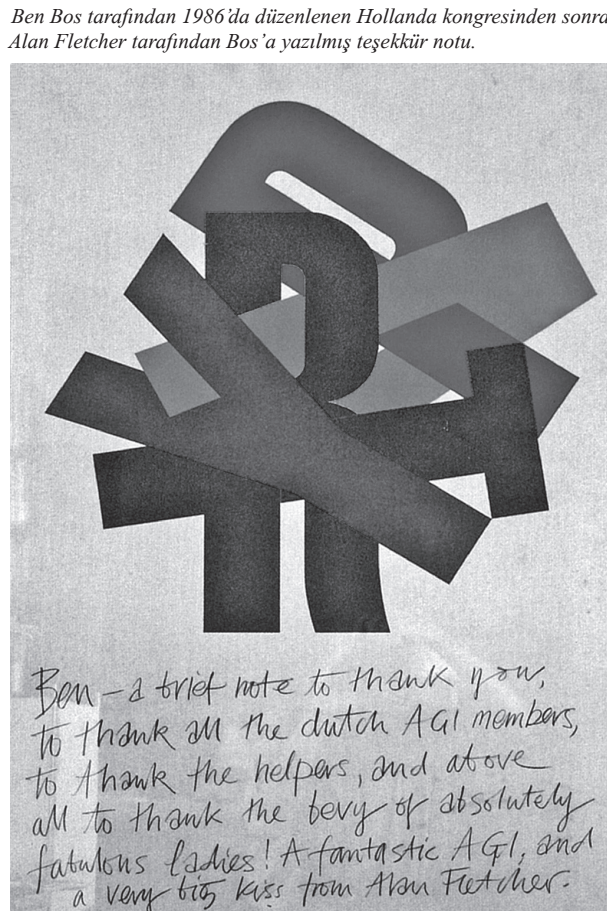
Peki sosyal medyayla online dostlukların hâkim olduğu günümüzde böyle bir kurumun hâlâ geçerliliği var mı? Wilker’e göre “Geçerliliği aynen devam ediyor. Kendilerini sanatlarına adanmış bir grup tasarımcı her yıl, tüm kuşakların katıldığı bir toplantıda bir araya geliyor. Bence tüm yaş grupları ve tasarım alanları arasında devamlılık ve değiş tokuş olmasını sağlıyor... Her yıl üç kuşak tasarımcının bir araya geldiğini görmek çok güzel bir şey ve mesleğimizi daha anlamlı kılıyor”.

AGI Eylül sonunda Londra’da, Barbican’da hem kongresini, hem de halka açık konferansını düzenlediğinde bu kuşaklar yine bir araya gelecek. Kongre sadece üyelere açık bir etkinlik, ama Açık Konferans’ta AGI üyeleri, ağırlıklı olarak genç tasarımcılara ve öğrencilere yönelik olan bir konferansta konuşmacı olarak rol alıyorlar.

Scher şöyle devam ediyor: “AGI Açık Konferansı, bütün diğer konferanslardan farklıdır. AGI’ya üye olan tasarımcılar tarafından finanse edilir ve düzenlenir. Kimse konuşmamız için para ödemez, kimse uçak biletlerimizi

Bath’ta düzenlenen 26. AGI Kongresi’nin katılımcı listesi, grafik tasarım alanındaki en büyük ve muhteşem isimlerden oluşur.

AGI			
26th Annual Congress Bath 1978			
MEMBERS ATTENDING			
NAME	HOTEL	NAME	HOTEL
Mr B Bos	Redcar	Mr A Hurlburt	Francis
Mr P Brattinga	Beaufort	Mr M Katourakis	Redcar
Mr D Brun	Francis	Mr M Kurlansky	Francis
Mr R Burns	Francis	Mr G Lienesch	Redcar
Mr M Calman	Francis	Mr J McConnell	Francis
Mr F Carabott	Redcar	Ms T Miho	Francis
Mr H Carter	Francis	Mr J Morin	Redcar
Ms J Casey	Francis	Mr J Müller-Brockmann	Francis
Mr G Cizato	Francis	Mr R Noords	Redcar
Ms J Collins	Redcar	Mr B Oldani	Redcar
Mr G Confalonieri	Francis	Mr A Peckolick	Francis
Ms H Cooper	Francis	Mr D Pelham	Francis
Mr M Crouwel	Francis	Ms C Pineles Burtin	Francis
Mr G Federico	Francis	Mr H Rand	Francis
Mr A Fletcher	Francis	Mr G Rambo	Redcar
Mr C Forbes	Francis	Mr J Richez	Francis
Mr M Foreman	Francis	Mr R Rüegg	Francis
Mr T Geisman	Francis	Mr R Sambonet	Redcar
Mr D Gentlemen	Francis	Mr H Spencer	Francis
Mr J Gorham	Francis	Mr J Veistola	Redcar
Mr F Henrion	Francis	Mr H Walbl	Francis
Mr R Hess	Beaufort	Mr K Wirth	Francis
Mr D Hillman	Francis	Mr M Zeugin	Francis
Mr H Hillmann	Francis		
Ms Lynn Thorogood			
AGI Bath Secretary			
Room	Redcar		
Office	Francis		
Ms Valentina Boffa			
Interpreter			
Room	Redcar		
Office	Francis		

Ben Bos tarafından 1986’da düzenlenen Hollanda kongresinden sonra Alan Fletcher tarafından Bos’a yazılmış teşekkür notu.

Ben - a brief note to thank you,
to thank all the dutch AGI members,
to thank the helpers, and above
all to thank the bevy of absolutely
fabulous ladies! A fantastic AGI, and
a very big kiss from Alan Fletcher.

Japon tasarımcı Shigeo Fukuda AGI’nin 1995’te Amalfi’de düzenlenen kongrede şakacı bir poz verirken. Fotoğraf: Ben Bos

2000'de Meksika'nın Oaxaca şehrinde düzenlenen kongrede bir tasarım projesi dahilinde yerel halı dokumacılarından AGI üyeleri tarafından tasarlanmış, geleneksel olmayan halılar dokumaları istendi. Mavi halı Ben Bos tarafından, Ekim 1999'da ölen karısı Jantien Anna adına tasarlandı.

karşılama. Kurum adına tamamıyla kendimiz tarafından finanse edilen bir etkinlik. Açık Konferans'ları çok severiz çünkü heyecan verici etkinliklerdir. Her tür medyada her tür işin yer aldığı bu geçit törenlerinde, yorulmak bilmez bireylerin günümüzde de geçerli olmaya devam eden olağanüstü yetenekleri sergilenir”.

AGI'nın yeniden canlandığı belliyse de hem kadınlar, hem de ABD-Avrupa-Japonya dışındaki tasarımcılar yeterince temsil edilmiyor (AGI'nın 470 üyesinin sadece yüzde onundan biraz fazlası kadın üyelerden oluşur). Ancak birlik bu durumu düzeltmek için etkin olarak uğraşmakta, gelişmekte olan dünyada yeni üyeler tespit etmeye çalışmaktadır, bu arada örneğin AGI Londra'da bu yıl sadece kadın üye adayı göstermeye karar verdi. Ancak Scher bu tür amaçların üyelerin çalışmalarına gölge düşürmemesi gerektiğini vurgular. “Bence daha fazla kadın üye olmalı, çünkü şu anda üye olan kadınlardan çok daha fazla kadın tasarımcı var. Ama tabii vasat düzeyde olup sırf kadın diye bir

tasarımcının üye olmaması gerekir. Yetenekli erkeklerin yanı sıra yetenekli kadınları aday göstermek, grubun sorumluluğu. Geçmişe göre şimdi farklı olan, üyelerin bu kadın tasarımcıları tanıyıp olması. Geçmişte üyeler birbirini tanırdı ama başka insanları pek tanımadı. Beni tanıdıkları için aday gösterdiler. Sosyal iletişim ağı daha geniş olursa üyeler de daha geniş kesimleri temsil eder. İlerleme sağlamazsak başımız dertte demektir”.

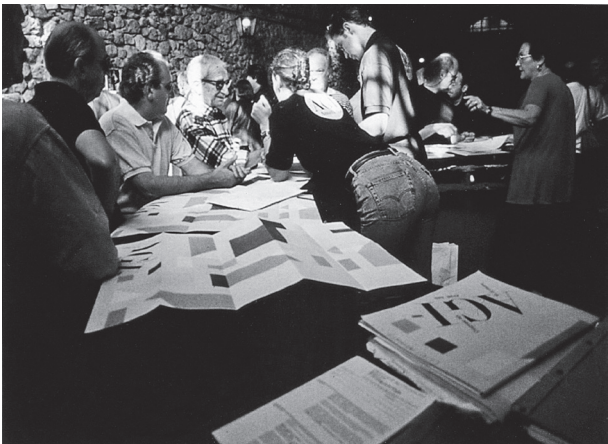
AGI Açık Konferansı'nın bu seneki konuşmacıları arasında Astrid Stavro, Marina Willer ve Frith Kerr var, Marion Deuchars, Perkins'le ve Spin'den Tony Brook'un liderliğinde Londra merkezli çeşitli AGI üyeleriyle birlikte bu etkinliğin düzenlenmesinde rol alıyor.

“Açık Konferans”ın Londra'da yer alması, hem bu alanla gurur duyma ve bilgi paylaşma, hem de birbirinden farklı uluslararası yetenekleri harika bir şehirde bir araya getirme fırsatı sunuyor; diğer yandan, Açık Konferans'ın izleyicilerinin üyelerin deneyimini paylaşabilmesini de istedik. Gelip

sadece tasarımcıların konferanslarını izlemeleri yerine, insanların daha interaktif bir deneyim yaşamasını, tasarımcıların bazılarıyla yüz yüze tanışmalarını istedik. AGI'dan ne istiyoruz? Tasarımcıların hikâyelerini duymak, onlardan bir şeyler öğrenmek, ilham almak istiyoruz. AGI da bütün bunları, hatta daha fazlasını sunabilir”.

Scher, Açık Konferans'ın önemine bir örnek olarak 2011'de Barselona'da düzenlenen Açık Konferans'tan söz ediyor. “[Farklı farklı konuşmacılara rağmen] her şeyin altında grafik tasarımın yattığını görebiliyordunuz. İzleyicilerden bazılarının yanıma gelip ‘Tanrım, grafik tasarımcı olduğuma o kadar seviniyorum ki. Hemen işimin başına dönmek istiyorum’ dediğini hatırlıyorum. Galiba [Eye dergisinin editörü] John Walters'dı, sonrasında ‘Yaşasın grafik tasarım’ başlıklı bir yazı yazdı. Bu yazı bu meslekte çalışanlara cesaret verdi. Açık Konferans, dünyanın dört bir tarafında yapılan harika işleri görmek ve haklarında bilgi sahibi olmak için harika bir fırsat”. ●

Steff Geissbuhler, Sam Antupit, Michael Peters ve Gene Federico 1995'te Amalfi'de düzenlenen AGI kongresinde.

2003'te düzenlenen Helsinki kongresinde üyelerden grafik bir iskemle tasarlamaları istendi.

Daha iyi bir ajans kültürü mü istiyorsunuz? Daha iyi iş yapın.

Wade Devers

Communications Arts, Temmuz/Ağustos 2014

Çeviren: Aslı Mertan

Kültür. Bu kelimeyi sürekli duyuyorum ve açıkça söylemek gerekirse, artık hakikaten sıkıldım. Bu kelimedenden sıkılmamın sebebiyse şu: insanlar “ajans kültürü” hakkında konuştukları zaman, onu belirleyen en önemli şeyi konu dışında bırakma eğilimindedir; o en önemli şey de işin kendisi.

“Açık plan ofise geçin, fikirlerin birbirlerinden beslenerek çoğalması kültürü geliştirir.”

“Bir grafiti sanatçısı getirin, duvarları boyasın, kültürü geliştirir.”

“Bir özlü söz bulun, insanlara duruşunuzu anlatsın, kültürü geliştirir.”

Hatta bir kere birinden, “Kültür Kulübü” diye bir komite kurma fikri duymuştum. Güya bu komite ajansın kültürünü geliştirmenin yollarını araştıracaktı. Bu cümlede yanlış olan o kadar çok şey var ki, nereden başlayacağımı bilemiyorum.

Bu fikirlerin hepsi geçer akçe olabilir (daha doğrusu Kültür Kulübü dışında hepsi diyelim), ancak yaptığımız işle gurur duymuyorsanız, listeyi kaldırıp atabilirsiniz. Kültürü tanımlayan iştir. Olay bu kadar basit. Gurur duyacağınız işler yapın ki gurur duyacağınız bir kültürünüz olsun.

Şunu deneyin. Son yirmi yılın en büyük reklam ajanslarının bir listesini çıkarın. Wieden+Kennedy, Goodby Silverstein & Partners, Mother, BBH, Droga5, Crispin Porter + Bogusky. Bunların tamamı muhtemelen listenize girmiştir. Peki ortak noktaları nedir? En önemlisi ve her şeyden önce, işleriyle tanınıyorlar. İşgal ettikleri ofislerle, veya sanatçılara sipariş edip, duvarlarına astıkları eserlerle değil. Oyun odaları, rekreasyon alanları, müzik odaları veya bedava biralarıyla da değil. Organizasyonları içinde yaratıcılığı motive etmek için düşünüp buldukları benzersiz yöntemler bile değil şöhetlerini belirleyen. Onların isimleri telaffuz edilince akla gelen, ortaya koydukları yaratıcı ürünlerin mükemmelliği.

Yaratıcı kültür açısından mükemmelliği yakalamış bir ajansta neler oluyor bir bakalım: İnsanlar işleri hakkında konuşuyorlar.

Ofisin enerjisi var. Gürültülü. Ortalık dağınık. Her yerde notlar, karalamalar ve oraya buraya çiziktirilmiş fikirler dolaşıyor. Kitap ve dergi yığınları var. Beyaz tahta kalemlerinin mürekkebi kurumuş. Tebeşir tahtaları daima tozlu. İnsanlar uğraştıkları projeleri tartışıyorlar. Havada bir şeyler hissediyorsunuz: işte bu yaratıcı enerjidir.

Pinpon masasının üzerinde akşamdan kalma pizza dilimleri ve örnekler var. İşiniz kabul edilmiyor ama siz buna takılmıyorsunuz. Tekrar deniyorsunuz. İnsanlar sizden yardım istediklerinde, yardım ediyorsunuz. Bir başkası harika bir şey yaptığında, bu size ilham veriyor.

Ve öyle bir iş çıkarıyorsunuz ki, bir türlü dilinizden düşmüyor.

Yaratıcı kültür açısından fakir bir ajansta ise bakın neler oluyor: İnsanlar kültürü tartışmak için toplantılar düzenliyorlar. Ofiste tık yok, kimseden ses çıkmıyor. Dağınıklık çöp görüntüsü veriyor. Kitap ve dergi yığınları çöp görüntüsü veriyor. Beyaz tahtalar bembeyaz. Tebeşir tahtaları asla silinmiyor. İnsanlar “hey gidi günler”le başlayan cümleler kuruyor. Havada bir şeyler hissediyorsunuz ama bu hastalıktan başka bir şey değil.

Pinpon masasının ağı yırtılmış ve zaten kimse de oynamıyor. İnsanlar sizden yardım istediklerinde, meşgul olduğunuzu söylüyorsunuz. İşiniz kabul edilmiyor ve siz, insanlar işinizi anlamadılar diye, onların ne kadar aptal olduğunu konuşup duruyorsunuz. Bir başkası harika bir şey yaptığında, garaz duyuyorsunuz.

Ve asla hakkında konuşmadığınız işler yapıyorsunuz.

On dört yıldır çalıştığım, Boston’da yerleşik olan Arnold’da altı aydır yeni bir pozisyonda görev yapıyorum. İki kişilik bir ECD (Yaratıcı Direktörlük) ekibinin bir yarısıym ve ikimizin de şimdiye kadar karşılaştığımız en zorlayıcı ödevi yerine getirmeye çalışıyorum. O ödev de şu: Arnold’u tekrar muhteşem yapmak.

Yıllar içinde kültürümüzün uğradığı birçok değişime tanıklık ettim. Güçlü olduğu zamanlar oldu, zayıf olduğu zamanlar oldu. Kültürümüzün gücü daima ürettiğimiz işin kalitesiyle doğrudan bağlantılıydı.

Son iki yılın bizim için çok parlak geçmediği ortada. Bunun birden fazla sebebi var: Ekonomi. İş sektörünün değişen tabiatı. Üretmemekten dolayı yaratıcılığın körelmesi.

Ama ortağım ve ben ajansımızın sahip olduğu en muhteşem kültürü inşa etmek için kararlıyız.

Peki bunu nasıl başaracağız? Her seferinde tek bir parça iş çıkararak. ●

Ofis dışındayım

Daniel Benneworth-Gray
Creative Review, Ağustos 2014
Çeviri: Leyla Tonguç Basmacı

Tatile çıkmak harika bir şeydir, ama çoğu tasarımcının bildiği üzere, gelen kutusunu bırakıp gitmek kolay değildir.

Pazartesi. Bu inanılmaz bir şey. Ben, eşim ve oğlum programımızı öyle bir şekilde düzenlemeyi başardık ki, bir haftalığına tatile çıkabiliyoruz. Bunu nasıl başarabildiğimizden ben de emin değilim. İşin içine büyü karışmış olabilir, hatta ruhların satılması söz konusu olmuş olabilir ve bir gün karanlık ve anormal bir şey bizi paramparça edebilir. Ama bir hafta tatil, bir hafta tatildir.

Üstelik bu haftayı Detektif Columbo seyrederek veya ayak tırnaklarımıza cila sürerek geçirmeyeceğiz, *tatile* çıkıyoruz. Serbest çalışan başka tasarımcılardan böyle bir şeyin mümkün olduğunu duymuştum, ama hep bir şehir efsanesi olduğunu veya anlamadığım bir mem olduğunu düşünmüştüm. Ama işte harika ailemle birlikte beni Keswick’e ve göl kıyısındaki eğlencelere ulaştıracak bir trene bindim.

Bugün bu yolculuğumuza katılmayanlar: bilgisayar, gelen kutusu, okuma, yazma, *tweet*’ler, *pin*’ler ve iş. Önümüzdeki yedi gün tasarımcılık yapmayacağım.

Salı. Ne kadar güzelmiş. Bunu neden daha sık yapmıyoruz, hiç anlamıyorum. Kiraladığımız yazlık ev bir harika, güneş pırl pırl, manzara da... yani, çok... pekiyi ben... bilgisayarı kapamış mıydım? Bir şey olmaz, değil mi? Ben yokken birden tutuşmaz herhalde.

Ama bak şimdi, ben o şey hakkındaki o e-posta mesajını yollamış mıydım? Peki ya hemen ilgilenilmesi gereken acil ve ilginç bir proje geldiyse? Tatile çıkmadan önce gönderdiğim o son mesaj birileri için korkunç bir hakaret niteliği taşıyor olabilir miydi? Peki ya o fatura ödendi mi acaba? Peki ya ben bütün bu rutubetin ortasında ne arıyorum ve geçim kaynağımı neden ihmal ediyorum?

Ama endişe etmemeliyim, her şey iyi olacak. Belki yarın sadece birkaç işe göz atarım.

Çarşamba. Sadece. Sadece, çok sinsi gibi bir kelime. Sadece şu iş yapar mısın? Sadece bir toplantı

için ofise bir uğrar mısın? Sadece havayolunun kıyafet yönetmeliği konusunda kısaca konuşalım mı? Sadece kelimesinin tatilde yeri yok. Sadece kelimesinin evde kalması gerekirdi. Ama Derwentwater gölünün kıyısında dolanıp telefonumu havada sallayıp duruyorum, çünkü telefonum azıcık çekse sadece gelen kutusuna bir göz atacağım.

Ama bu mesleki merakı gidermek çok fazla zaman alıyor ve üzerinde zar zor denge sağlayabildiğim kayaların sayısı da sınırlı. Duncan Jones’un *Moon* [Ay] filminin elektronik *mantra*’sını zihnimde duyabiliyorum: *uzun mesafe iletişim araniyor... uzun mesafe iletişimde sinyal arızası.* Friar’s Crag’ın manzarası harika ama 3G sinyalini kesintisiz alamazsam bu pitoresk cehennem lanet olsun!

Perşembe. Kalem Müzesi! Cumbria, telefon ağları tarafından ihmal edilmiş kocaman bir bölge olabilir, ama gezgin bir tasarımcının dikkatini dağıtacak ve onu mutlu kılacak bir şey varsa o da devasa miktarda kırtasiyedir. Bir sürü kalemler! Dünyanın en büyük kalem! Renkli kalemler! Minicik haritalar içeren casus kalemleri! Chris Evans’ın sırf kalemlerden oluşan devasa, korkunç, puantilist bir portresi! Bir sürü kalem!

Kalem Müzesi’nin, kalemlerin yanı sıra, en harika yönü nedir,

biliyor musunuz? Kablosuz internet ağı. Teknik anlamda yasaları ihlal ediyor muyuz bilmiyorum, ama müzenin hediyelik eşya mağazasında normalden çok daha uzun kaldığımız ve geniş bantlı iletişim ağını mümkün olduğu kadar sömürdüğümüz kesin. Ve tabii ki önemli e-posta mesajları gelmişti. Önemli mesajlar ama o konularda hiçbir şey yapamayacağım. Her neyse, tatildegim ve hediyelik eşyalarımıyla bir şeyler karalayabilirim.

Cuma. Peynir. Bol miktarda peynir.

Cumartesi. Nasıl olduysa bir e-posta mesajı daha aradan sızmayı başarmış. Acaba görünmez bir hattı mı geçtim? Her neyse, bir tasarım sitesi için *Quick Vox Pop*’ta bir şeye katkıda bulunmam istendi. *Quick* de [Hızlı] neredeyse “sadece” kadar uğursuz bir kelimedir, ama benim başkalarını mutlu etme konusunda bastırılmaz bir gereksinimim var.

Neyse ki Keswick’in hemen dışındaki vahşi ormanda yolumuzu kaybettüğümüzde kahve, kablosuz internet ağı ve Victoria keki şeklinde bir üçlü sunan şirin bir kafeye rastladık. İşten uzak bir hafta planımdan azıcık sapmış olacağım, ama bir *pop*’u *vox*’suz bırakacak olsam kendimi affedemem. Bir canavar değilim sonuçta.

Pazar. Eve dönüyoruz. Harika bir tatildi, ama dinlenme ile eğlenceye bir miktar iş de bulaştı sonuçta. Bir tek şimdi, eve dönerken, kendimi ardımda bırakmak istediklerimden uzak hissetmeyi nihayet başarıyorum. Eve vardığımızda belki internete girerim de bir tatil planı – kısa bir tatil planı – daha yaparım. ●

Daniel Benneworth-Gray, York’ta yaşıyor çalışan bir tasarımcıdır. Bkz. danielgray.com ve @gray

YAZILAR

Grafik Tasarımcılar Meslek Kuruluşu
Derneği adına sahibi
Umut Südüak
Tasarım
Bülent Erkmən
Sorumlu Yayın Yönetmeni ve
Tasarım Devamlılığı
Osman Tülü
Grafik Uygulama: Tipograf
Baskı: A4 Ofset
Ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz.
Tüm hakları saklıdır.

Grafik Tasarımcılar
Meslek Kuruluşu Derneği
Ortaklar Caddesi Bahçeler Sokağı 17/4
Mecidiyeköy 34394 İstanbul
Tel: (0212) 267 27 58
Faks: (0212) 267 27 59
info@gmk.org.tr www.gmk.org.tr